

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Consultation Paper

เอกสารรับฟังความคิดเห็น การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ ให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน
สายกำกับระบบการชำระเงินและคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ตุลาคม 2568

บทนำ

เนื่องจากการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ส่งเสริมให้เกิดการใช้โครงสร้างพื้นฐานทางการเงินร่วมกัน ดูแลให้มีช่องทางการให้บริการเงินสดแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และลดต้นทุนการให้บริการและการดำเนินงานของระบบการชำระเงินของประเทศโดยรวม อันจะก่อให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยแก่ประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ การบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม รวมถึงความปลอดภัยทางระบบสารสนเทศ ตลอดจนการคุ้มครองผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงได้จัดทำเอกสารรับฟังความคิดเห็นฉบับนี้ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาออกหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ให้เหมาะสมต่อไป ธปท. จึงขอเชิญทุกท่านร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ตามร่างหลักเกณฑ์ฉบับนี้ ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม - 5 พฤศจิกายน 2568

สารบัญ

หน้า

1. คำนิยามที่เกี่ยวข้อง	4
2. ข้อกำหนดในการประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine.....	5
2.1 ด้านฐานะทางการเงิน.....	5
2.2 ด้านธรรมาภิบาล.....	7
2.3 ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย.....	7
2.4 ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการ.....	10
3. การขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์.....	12
4. กำหนดการรับฟังความคิดเห็น	12

1. คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

- “ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน
- “เครื่อง White-label Smart Machine” หมายความว่า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับฝากหรือถอนเงิน หรือถายอดเงินคงเหลือ กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งมีการเชื่อมต่อกับระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการภายใต้ชื่อหรือสัญลักษณ์ทางธุรกิจของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
- “เครื่องอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ตู้หรือเครื่องสำหรับฝากหรือถอนเงิน หรือถายอดเงินคงเหลือ ที่ผู้ใช้บริการสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองโดยอัตโนมัติ เช่น เครื่องถอนเงินสดอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine: ATM) เครื่องฝากเงินสดอัตโนมัติ (Cash Deposit Machine: CDM)
- “ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ” (Inter-institution Fund Transfer System) หมายความว่า ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน
- “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- “ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- “สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- “อำนาจควบคุมกิจการ” หมายความว่า การมีความสัมพันธ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้
 - (1) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทนั้น โดยรวมถึงการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทของกลุ่มสมรส บุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย
 - (2) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท โดยรวมถึงการมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทของกลุ่มสมรส บุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย
- “ผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการ” หมายความว่า
 - (1) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น
 - (2) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการ หรือการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจ
- “ธปท.” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย
- “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

2. ข้อกำหนดในการประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine

การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การประกอบธุรกิจดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ การบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม ตลอดจนการคุ้มครองผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อให้ผู้ประกอบการถือปฏิบัติตามใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านฐานะทางการเงิน 2) ด้านธรรมาภิบาล 3) ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย 4) ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการเงินภายใต้การกำกับ หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk) หลักเกณฑ์การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เพิ่มเติมใน 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านฐานะทางการเงิน

(1) มีส่วนของผู้ถือหุ้นไม่ต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ธปท. จะพิจารณาลงโทษปรับ หรือจะสั่งการเป็นรายกรณี เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ และสาธารณชน หรือเพื่อให้ผู้ประกอบการมีการปรับปรุงหรือแก้ไขฐานะทางการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

นอกจากนี้ เพื่อดูแลฐานะทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจให้มีความมั่นคงน่าเชื่อถือ รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ ธปท. เห็นควรกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลกรณีผู้ประกอบการมีส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด โดยผู้ประกอบการต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1.1) เมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหนังสือชี้แจงเหตุผลต่อ ธปท. ถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นไตรมาส ทั้งนี้ ธปท. อาจสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแผนการปรับปรุงหรือแก้ไขฐานะและผลการดำเนินงาน พร้อมกำหนดเงื่อนไขอื่นด้วยก็ได้

(1.2) เมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ 75 ของทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ธปท. จะพิจารณาสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแผนการปรับปรุงหรือแก้ไขฐานะและผลการดำเนินงานภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นไตรมาส พร้อมเสนอแผนการดังกล่าวต่อ ธปท. เพื่อให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ธปท. อาจพิจารณาสั่งการเพิ่มเติมหรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขอื่นไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่จัดทำแผนแก้ไขฐานะ หรือแผนไม่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. หรือไม่สามารถดำเนินการตามแผนหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ธปท. จะพิจารณาสั่งการให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(1.3) เมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด ธปท. อาจพิจารณาสั่งระงับการให้บริการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่ ธปท. พิจารณาเห็นว่า ผู้ประกอบการธุรกิจมีฐานะทางการเงินหรือมีการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศ ธปท. จะเสนอรัฐมนตรีพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาต

สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ รัฐวิสาหกิจ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ (1)

(2) ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังต่อไปนี้ และจัดทำรายงานการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง พร้อมทั้งจัดส่งรายงานดังกล่าวให้ ธปท. ตามวิธีการ รูปแบบ ความถี่ และระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การรายงานข้อมูลด้านการชำระเงินต่อ ธปท.

(2.1) สินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรง

ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ณ สิ้นวัน ในแต่ละเดือน ไม่ต่ำกว่าผลรวมของค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจและต้นทุนทางการเงินในช่วง 12 เดือนก่อนหน้าวันที่ต้องเริ่มดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง 3 เดือน โดยต้องเริ่มดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ ให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ ได้แก่ ต้นทุนบริการ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายทางบัญชีที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย ตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด สำหรับต้นทุนทางการเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

(2.2) คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องที่ใช้สำหรับการดำรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ (2.1) ต้องเป็นสินทรัพย์ประเภทเงินสด เงินฝาก หรือตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลาง ซึ่งปราศจากภาระผูกพัน (unencumbered) หรือสินทรัพย์อื่นที่มีสภาพคล่องตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ การวัดมูลค่าตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลาง ให้ใช้มูลค่าตามราคาตลาด (mark-to-market price) หรือมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

2.2 ด้านธรรมาภิบาล

(1) มีกรรมการอย่างน้อย 1 คน ซึ่งมีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย

ในกรณีมีเหตุให้กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง จนเป็นเหตุให้ไม่มีกรรมการที่มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งกรรมการซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวภายใน 45 วันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(2) มีกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการอย่างน้อย 1 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการให้บริการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อย 10 ปี

(3) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจควบคุมกิจการ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องขอความเห็นชอบจาก ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ก่อนดำเนินการ โดยต้องชี้แจงรายละเอียดการประเมินผลกระทบ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบ โดย ธปท. จะพิจารณาภายใน 45 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ทั้งนี้ ธปท. อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายการณด้วยก็ได้ หรือสั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนความเห็นชอบในภายหลังด้วยก็ได้ หากพบว่ามีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งไว้ต่อ ธปท. หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ (3)

2.3 ด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย

(1) การให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ของผู้ประกอบธุรกิจ ต้องครอบคลุมการดำเนินการทั้งกระบวนการ (End-to-End Operation) เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง โดยอย่างน้อยในเรื่องดังนี้

(1.1) การจัดหาและติดตั้งเครื่อง White-label Smart Machine

(1.2) การจัดหาและเติมเงินสดในเครื่อง White-label Smart Machine

(1.3) การจัดหาและประมวลผลระบบประมวลผลกลาง (Host System) เพื่อทำหน้าที่ประมวลผลและเชื่อมต่อธุรกรรมไปยังระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ

(1.4) การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงเครื่อง White-label Smart Machine รวมทั้งการมีฮาร์ดแวร์ (Hardware) และซอฟต์แวร์ (Software) ที่ได้มาตรฐานสากลทั้งในด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัย

(2) นอกเหนือจากการให้บริการฝากหรือถอนเงิน หรือถายอดเงินคงเหลือให้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถให้บริการอื่นเพิ่มเติมผ่านเครื่อง White-label Smart Machine ได้เฉพาะบริการดังต่อไปนี้เท่านั้น

(2.1) บริการในลักษณะเดียวกันกับที่เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถดำเนินการได้ เช่น การโอนเงิน การให้บริการพิสูจน์และยืนยันตัวตน

(2.2) บริการสนับสนุนอื่น ได้แก่ การเป็นตัวแทนขายสินค้าหรือบริการ หรือการโฆษณาสินค้าหรือบริการทั่วไป โดยต้องเป็นบริการสนับสนุนที่ไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ผิดศีลธรรม หรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ การให้บริการสนับสนุนดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อบริการหลักของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine อันได้แก่ การฝากหรือถอนเงิน หรือการถายอดเงินคงเหลือ และต้องไม่เป็นการรบกวนการทำธุรกรรมของผู้ใช้บริการ

หากบริการตามข้อ (2.1) และ (2.2) เป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาต ขึ้นทะเบียน หรือจดทะเบียน ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มประกอบธุรกิจหรือให้บริการดังกล่าว รวมทั้งต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลธุรกิจหรือบริการดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบธุรกิจประสงค์จะให้บริการอื่นเพิ่มเติมตามข้อ (2.1) หรือข้อ (2.2) ต้องขออนุญาตก่อนเริ่มให้บริการดังกล่าวเป็นรายกรณี โดยชี้แจงหลักการ เหตุผล และการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการพิจารณาให้ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ซึ่งในการพิจารณา ธปท. จะให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย ธรรมาภิบาล และการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นหลัก โดย ธปท. จะพิจารณาภายใน 45 วันทำการ นับแต่วันที่รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายกรณีด้วยก็ได้ หรือหากพบว่าการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งเพื่อขออนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ธปท. มีอำนาจสั่งการในการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ให้แก้ไข สั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนการอนุญาตในภายหลัง

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงิน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตเป็นรายกรณีก่อนเริ่มให้บริการอื่นเพิ่มเติมตามข้อ (2.1)

(3) ดำเนินการวางเครื่อง White-label Smart Machine ตามแผนการวางเครื่องที่ได้ยื่นไว้แก่ ธปท. พร้อมกับการยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine หรือตามที่ ธปท. ได้อนุญาตให้เปลี่ยนแปลง และแจ้งความคืบหน้าผลการวางเครื่องดังกล่าวให้ ธปท. ทราบตามวิธีการ รูปแบบ ความถี่ และระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดในหลักเกณฑ์การรายงานข้อมูลด้านการชำระเงินต่อ ธปท.

ทั้งนี้ กรณีที่จะเปลี่ยนแปลงแผนการวางเครื่อง White-label Smart Machine ให้ผู้ประกอบการธุรกิจขออนุญาตต่อ ธปท. ก่อนดำเนินการ โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น การประเมินความเสี่ยงและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการพิจารณาให้ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด โดย ธปท. จะพิจารณาภายใน 45 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับคำขอ และเอกสารถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรืออาจพิจารณาอนุญาตโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้เป็นรายการณด้วยก็ได้ หรือหากพบว่าการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่แจ้งเพื่อขออนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด ธปท. มีอำนาจสั่งการในการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม ให้แก้ไข สั่งระงับเป็นการชั่วคราว หรือเพิกถอนการอนุญาตในภายหลัง

อนึ่ง ในกรณีที่ระบบการชำระเงินของประเทศมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงเงินสด ธปท. อาจสั่งการให้ผู้ประกอบการธุรกิจเปลี่ยนแปลงแผนการวางเครื่อง White-label Smart Machine ได้

(4) ดูแลให้ธนบัตรที่ให้บริการจากเครื่อง White-label Smart Machine ไม่มีธนบัตรปลอมและปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพธนบัตรของ ธปท. ทั้งนี้ กรณีที่ต้องมีการเติมเงินสดในเครื่อง White-label Smart Machine ธนบัตรที่ให้บริการต้องมาจากศูนย์จัดการธนบัตรหรือศูนย์เงินสดที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. เท่านั้น

(5) กำหนดเป้าหมายในการให้บริการที่สามารถประเมินและวัดผลได้ และอย่างน้อยต้องรักษาระดับความพร้อมใช้งานของการให้บริการ (Service Availability) โดยรวมถึงการบริหารจัดการเงินสดให้สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ของจำนวนเครื่อง White-label Smart Machine ที่ให้บริการทั้งหมด

(6) กรณีที่จะเปลี่ยนแปลงชื่อนิติบุคคล นอกจากต้องแจ้งให้ ธปท. และผู้ให้บริการทราบล่วงหน้าตามหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับแล้ว ให้ผู้ประกอบการแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ให้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ให้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนเริ่มดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(7) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราว หรือเกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine นอกจากต้องแจ้งให้ ธปท. และผู้ให้บริการทราบตามหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับแล้ว ให้ผู้ประกอบการดำเนินการ ดังนี้

(7.1) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราวอันเกิดจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ประกอบการแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ให้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ให้บริการของระบบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนเริ่มดำเนินการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย

2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(7.2) กรณีหยุดให้บริการชั่วคราวซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง ที่ไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ประกอบการธุรกิจแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ให้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ให้บริการของระบบทราบโดยเร็ว นับแต่เวลาที่หยุดให้บริการชั่วคราว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(7.3) กรณีเกิดปัญหาหรือความบกพร่องในการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ไต ๆ ชั่วคราว ให้ผู้ประกอบการธุรกิจแจ้งผู้ให้บริการทราบโดยเร็ว โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเปิดเผยไว้ ณ จุดให้บริการแต่ละแห่งก็ได้ พร้อมทั้งแจ้งธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ให้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ให้บริการของระบบทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างน้อย 2 ช่องทาง โดยอาจแจ้งข้อมูลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวิธีการอื่นใดที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจดังกล่าวสามารถทราบได้

(8) นอกจากต้องรายงานข้อมูลตามหลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับแล้ว ให้ผู้ประกอบการจัดทำและนำส่งรายงานข้อมูลต่าง ๆ ตามวิธีการ รูปแบบ ความถี่ และระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดในหลักเกณฑ์การรายงานข้อมูลด้านการชำระเงินต่อ ธปท. รวมทั้งตามที่ ธปท. ร้องขอ

2.4 ด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

(1) จัดให้มีชื่อหรือสัญลักษณ์ทางธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจบนเครื่อง White-label Smart Machine ที่ให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการทราบว่า เป็นการให้บริการฝาก หรือถอนเงิน หรือถายอดเงินคงเหลือผ่านเครื่อง White-label Smart Machine โดยต้องไม่ก่อให้เกิดความสับสนหรือความเข้าใจผิดว่าเป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการภายใต้ชื่อหรือสัญลักษณ์ทางธุรกิจของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2) การกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นสำหรับธุรกรรมการฝากหรือถอนเงิน หรือถายอดเงินคงเหลือ ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติดังนี้

(2.1) การกำหนดค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ที่เรียกเก็บจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นผู้ให้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ให้บริการของระบบ (Interchange Fee) จะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นไปตามหลักการ ดังต่อไปนี้

(2.1.1) สอดคล้องกับต้นทุน และต่ำกว่าค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่น ตามข้อตกลงร่วมกันเป็นการทั่วไประหว่างผู้ให้บริการของระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ให้บริการของระบบ เมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมในลักษณะเดียวกัน

(2.1.2) มีความโปร่งใสและเป็นธรรม

(2.1.3) สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine หรือการบริหารจัดการเครื่อง White-label Smart Machine และ

(2.1.4) สนับสนุนให้สามารถให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่เรียกเก็บดังกล่าว ให้ผู้ประกอบการแจ้ง ธปท. ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนดำเนินการ โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น หลักการและแนวทางการกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่เปลี่ยนแปลง พร้อมจัดส่งข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด ทั้งนี้ ธปท. อาจให้ผู้ประกอบการส่งข้อมูลเพิ่มเติม ทักท้วง หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการด้วยก็ได้ โดยในการดำเนินการดังกล่าว ธปท. จะแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบ

(2.2) การกำหนดค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการ (End User Fee) ให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ (Industry Practice) สำหรับการให้บริการเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ชื่อหรือสัญลักษณ์ทางธุรกิจของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(3) การทำธุรกรรมฝากหรือถอนเงินผ่านเครื่อง White-label Smart Machine จะถือว่ามีผลเสร็จสิ้นสมบูรณ์ (Finality) เมื่อผู้ประกอบการได้ออกหลักฐานการให้บริการฝากหรือถอนเงินเป็นลายลักษณ์อักษรหรือหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือหลักฐานอื่นใดที่สามารถใช้อ้างอิงการทำธุรกรรมได้ และส่งให้แก่ผู้ให้บริการหลังการทำธุรกรรมเสร็จสิ้น โดยหลักฐานดังกล่าวต้องมีข้อมูลที่เพียงพอและเหมาะสม โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้

(3.1) ชื่อผู้ประกอบการ

(3.2) จำนวนเงินและรายละเอียดของการทำธุรกรรม โดยอาจจะระบุเป็นชื่อย่อหรือรหัสก็ได้ รวมถึงรายละเอียดที่อ้างอิงถึงผู้ให้บริการ

(3.3) วัน เดือน ปี และเวลาที่ออกหลักฐานการทำธุรกรรม

(3.4) ข้อความแสดงผลของการทำธุรกรรม

ทั้งนี้ กรณีที่เครื่อง White-label Smart Machine มีปัญหาหรือเกิดเหตุขัดข้องในการให้บริการฝากหรือถอนเงิน โดยไม่สามารถออกหลักฐานการให้บริการดังกล่าวได้และผู้ให้บริการได้รับความเสียหายจากการให้บริการดังกล่าว ให้ผู้ประกอบการดำเนินการตรวจสอบ พร้อมทั้งจัดเก็บเอกสารหรือหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการยืนยันว่าผู้ประกอบการได้ดำเนินการจัดการกับปัญหาหรือเหตุขัดข้องดังกล่าวอย่างเหมาะสมและโดยเร็วภายในระยะเวลาที่ผู้ประกอบการกำหนด

(4) คำนึงถึงความสามารถของผู้ใช้บริการในการเข้าถึงบริการเครื่อง White-label Smart Machine รวมทั้งดูแลให้ผู้ใช้บริการที่ควรได้รับความช่วยเหลือ เช่น ผู้พิการ ให้ได้รับความสะดวกในการใช้บริการให้เหมาะสมตามสมควร

(5) กำหนดให้มีช่องทางในการติดต่อศูนย์ช่วยเหลือในการใช้บริการ (Help Desk) ที่เครื่อง White-label Smart Machine โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีหมายเลขโทรศัพท์ที่มีไว้เฉพาะสำหรับการแจ้งปัญหาหรือข้อขัดข้องในการใช้บริการเครื่อง White-label Smart Machine โดยช่องทางดังกล่าวต้องสามารถใช้งานได้จริงและมีเจ้าหน้าที่คอยรับเรื่องตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

3. การขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ฉบับนี้ โดยมีเหตุจำเป็นหรือพฤติการณ์พิเศษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบในการให้บริการอย่างต่อเนื่องหรือต่อความน่าเชื่อถือของการให้บริการเครื่อง White-label Smart Machine ผู้ประกอบการสามารถยื่นขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว พร้อมชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นต่อ ธปท. เป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด โดย ธปท. อาจจะพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรือกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้

4. กำหนดการรับฟังความคิดเห็น

ธปท. เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างหลักเกณฑ์ฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม - 5 พฤศจิกายน 2568 โดยมีช่องทางในการรับฟังความคิดเห็น 2 ช่องทาง ได้แก่ 1) ผ่านช่องทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) และ 2) เว็บไซต์ของ ธปท. (www.bot.or.th)